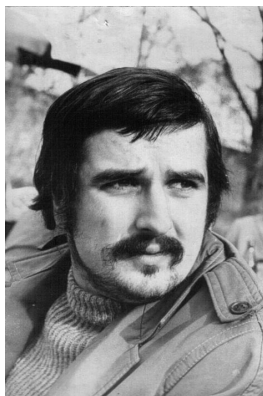

Леон Ковке

РИТУАЛ ЗГУСНУТОГ
ВАЗДУХА

– драма –

ЛЕОН КОВКЕ је рођен 1949. године у Београду. Крштен у Саборној цркви световним именом Момчило.

Драмски писац и сценариста. Дипломирао је драматургију на Факултету драмских уметности у Београду.

Ауторска дела:

Драма: *Виктимолошка прича*.

Драме за децу – *Подземаљци*, *Сујер клиња*, *Коцкица* и *Црвенкаја*. Све четири изведене у позоришту „Пуж”.

Сценарији – (Дугометражни играни филмови): *Позоришна веза*, *Шећерна водица*, *Шмекер*, *Дебели и мршави*, *Мајстор и шампиона...*

Десетак краткометражних играних филмова, од којих је онај, *Случај Бољуба Савковића – ливца* награђен са највише домаћих и светских награда.

О осталих двестотинак радова консултовати биографију архивирану у Удружењу драмских писаца Србије...

Аутор живи и ради у Београду. Тел. 765-199.

Леон КОВКЕ

РИТУАЛ ЗГУСНУТОГ ВАЗДУХА
– драма –

ЛИЦА

СЕЛЕНА ИСАКОВИЧ, око 40 година.

БРАНКО ИСАКОВИЧ, њен муж, око 55 година.

ЈОВАН, студент, око 26 година.

др СИМОН ДРАКУЛИЋ, око 55 година

ПРВИ ЧИН

СЦЕНА 1

(У току преподнева у кући Исаковича)

Велика триезарија божио намеиена. Из триезарије воде сиеенице на зорњи сарайи. На сарайу се виде двоја врати и велике улане слике на зиду. Триезарија је преириана разним уменичким предметима: археолошке ископине, скулпуре, ситна иласика, по зидовима висе слике неознатих мајстора. С шаванице висе велики кристални лустер. На средини просиорије, ближе десном зиду, налази се велики сито у дуборезу. Око ситола су разбацане фошеле; на ситолу – чајник, сервис за чај, нож са великом оштрицом и бела, свилена марамица уредно пресавијена. На десном зиду је велико, венецијанско огледало и једна врати у дну – за ославу или за послужу.

На левом зиду се налазе двокрилна врати. На левој сирани просиорије, недалеко од мермерног ситуба, налази се ијано; за клавиром седи Селена, свира Скрјабинову еиду... неколико иуша ионавља неке неусеино одсвиране шактине. Селена представља пример незадовољне, дејресивне жене на измаку младости. На себи има немарно повезану кућну хаљину; сваки њен нервозан и исхићени покрет оможућава нам да видимо савршене облике мекоушог тела. Коса јој неуредно пада преко лица. Повремено прекида свирање да би повукла дим из цигарете или да би хаљином прекрила оголене груди.

На средњем зиду, лево од сиееница, налазе се велика засиакљена врати – она воде у леињи салон, иза њих се види сенка мушкарца. Сенка ирилази вратима, улази у триезарију. То је Бранко Исакович; на себи има једнобојну, свилену ицаму. Једном руком иридржава у недрима вибрационо јасиче (“Зухра”), у другој држи ироводник и ишкач за ситрују – ирикључује је на ишичницу на зиду. Прилази ситолу, ирислања се ситомаком уз широки обод ситола, укључује ирекидач на ироводнику... Не обраћа иажњу на Селену. Пригушени звук зујања вибраиора (“Зухре”) меша се са звуцима клавира... Селена ирекида свирање, окреће се лицем ирема Бранку...

СЕЛЕНА: (Кисело израза лица)
Брано, душо, ако је твом шкембету потребна специјална терапија, мојим нервима није.

БРАНКО: (Сасвим иолако узима новине са ситола, ошвара их, гледа... несносно зујање вибраиора се иојачава)
Слушај ово...
(Поново дуго шушка новинама пресавијајући их у формати иогодан за држање једном руком)

- СЕЛЕНА: Чујеш ли ти шта ти ја кажем?
- БРАНКО: Молим те, сконцентриши се на ово: “Ако сте незадовољни собом, ако сте изгубили самопоуздање, ако желите право физичко и психичко опуштање... Позовите нас. Дигитална масажа. Ново! Техника древне Кине! Витко тело, плус задовољство. Атлета 2000, нови миленијум. Телефон 626 – 630. Позовите сад и позовите одмах!
- СЕЛЕНА: Бојим се да то теби много више одговара. Права је штета што поред оног, “атлета”, не стоји и маљава мајмунчина.
- БРАНКО: Можеш да ми га... будало једна блесава!
- СЕЛЕНА: *(Сикће кроз зубе)*
Немој да вичеш, немој да вичеш. Сто пута сам ти рекла, немој на мене да вичеш! Јебигузу матори.
- БРАНКО: *(Укључује вибраџор на већу брзину. Звук је оширији и њродорнији)*
Сад кажи шта хоћеш, ја те не чујем и не видим, за мене си само ваздух...
- СЕЛЕНА: То исто каже и твој син, обоје смо за њега ваздух, згуснути ваздух.
- БРАНКО: Измишљаш, стално измишљаш неке глупости. Какав курац згуснути ваздух?
- СЕЛЕНА: Да ли си приметио да Иван, не разговара са нама? Не руча, не седи са нама, не излази никуд. По цео дан је у кревету, или дува у саксофон.
- БРАНКО: *(Нервозно и брзо џовори)*
Па шта, па шта? То је нормално за његове године. И ја сам, кад сам имао 18 и 19 година, по цео дан цедио хормоне из себе. И какве то везе има са тим, ваздухом – густим, згуснутим? Како га он већ зове.
- СЕЛЕНА: Угаси тог дркавца у гаћама...
- Бранко је дуго џледа, а заџим џриџиска џрекидач – искључује вибраџор. Тишина. Јасџуче – вибраџор му осџаје у џаћама. Како се креће џо сцени џајџан се вуче за њим џоџуџ реџа.*
- СЕЛЕНА: Мој последњи разговор са Иваном је оног петка... кад смо се, тукли.

- БРАНКО: Да, разбила си ми празном флашом главу, ево, под прстима осећам...
(*Ойййава месѝо*)
... Уф, јебем ти, још увек боли.
- СЕЛЕНА: После сам отишла до Ивана, да му објасним.
- БРАНКО: Онако пијана?
- СЕЛЕНА: Да. Ти си се толико драо, да сам имала само две могућности: или да те дотучем или да му објасним.
- БРАНКО: И шта си му рекла?
- СЕЛЕНА: Ништа. Он ме је тако гледао да ја ништа нисам могла да му кажем.
- БРАНКО: Наравно, била си потпуно увоштена од пића.
- СЕЛЕНА: Сад сереш. Кад сам ја била увоштена? Никада. Ти си тај који повраћа, пада под сто и сутра се каје.
- БРАНКО: Добро, ја сам све што ти кажеш... Можеш ли ти да се сетиш шта је он, наш син, рекао те ноћи? Ако је било шта рекао.
- СЕЛЕНА: Најстрашније је то што се сећам сваке његове речи... Ухватио ме је за руке...
(*Показује Бранку како је Иван ухватио њене руке*)
а онда је моје дланове прислонио уз његове мршаве, знојаве груди. И пре него што је проговорио, ја сам знала да се нешто страшно дешава у његовој души...
- БРАНКО: Селена, немој ту патетику.
- СЕЛЕНА: На врховима прстију остила сам свако ребро, а дланове су ми боцкале његове брадавице. Када је удахнуо ваздух и изговорио прву реч, потпуно сам онемела, оглувела, ослепела и чула сам га само длановима... рекао је: Мајко, ти не знаш шта се дешава. Изван наше куће, неки људи бришу време, бришу нас, све што нам по праву рођења припада. Из дана у дан прождиру стварност, истину, и замењују је неком новом, у којој су они главни јунаци. И то им није довољно, из петних жила се труде да и нас убеде како је немогуће добро живети ако ближњима не чинимо зло, обећавају нам срећу, али нам отворено кажу да је њу немогуће остварити ако се не нанесе несрећа неком другом. Па кад тај њихов оченаш одбијамо да изговарамо, не траже да верујемо у њега, онда нас проглашавају издајницима и колаборационистима, страним плаћеницима и педерима. Зло згушњава ваздух, не

могу да га удахнем, Мајко, гушим се... А онда је, хватајући дах, рекао:

(Селена показује како се Иван згуши док говори)

Ритуал згуснутог ваздуха је почео и неће стати док се не погушимо. А и овде, у нашој кући, тај исти обред се од мога рођења, у потпуној тајности, врши над нама самима. То сам тек недавно дознао од потпуно непознатог човека, по свој прилици намерно, од удбаша у цивилу, који се представља као студент. Зар сам толико био слеп.

БРАНКО: Јован! Убићу га.

СЕЛЕНА: А онда је Иван, још само то рекао: “Видећете ме, причаћемо, кад се ваздух разреди, или нећемо више никада причати”...

БРАНКО: Јован. Јован.
(Испрже се из Селениних руку)

СЕЛЕНА: Чуди ме да већ није стигао.

БРАНКО: Знаш ти добро кад Он долази.

СЕЛЕНА: Господине Исаковичу, дивим се твојој дебелој кожи. Твој син је у питању! Какав Јован? Није он проблем. Да нема њега био би неки други Јован! Ти згушњаваш ваздух, не даш нам да дишемо! Човече, знаш ли шта радиш? Зар не видиш докле је то дошло? Да нисам те вечери легла са њим, мислим да би му ноћне море постале једина стварност.

БРАНКО: Ти си луда! Спаваш са сином који има 19 година! То је инцест!

СЕЛЕНА: Срам те било! Стиди се! Ти мислиш ако си ти изопачен, да су сви! Ја сам са Иваном легла у кревет као мајка, а ти са Јованом лежеш да би те напунио својом комадином меса! Повраћа ми се од тебе!

БРАНКО: Говно од говнета, зашто си се удала за мене?!

СЕЛЕНА: Хоћеш да ти кажем?! Зато што нисам знала за каквог монструма се удајем...

(Почиње да виче из свег гласа)

Лагао си! Лагао си! Лагао си ме! А ја сам те волела, све док нисам прогледала! Јао шта си ми урадио! Наказо! Боље да сам умрла него што сам ти родила сина!

БРАНКО: Па што ниси?... Зато што си курва! Зато што нема тог понижења које би те одвојило богатства Исаковича. Хајде, кажи: Ја сам курва. Хајде!

СЕЛЕНА: *(Сасвим тихо)*
... Ја сам курва...

БРАНКО: Јаче! Јаче то кажи! Курва, курва, курва!

СЕЛЕНА: Ја сам курва!

БРАНКО: Видиш како можеш. Јаче!!!

Селена почиње да урла исти рефрен: “Ја сам курва, курва, курва... Са њом и Бранко урла исти рефрен... Прекида их резак звук саксофона са горњега сираја; као да се њруди да их надјача. Кад Бранко и Селена појшуну зашуну, саксофон прелази у ниже и шојлије шонове.

БРАНКО: Иван...

Бранко је ово изговорио шашајшом. Цео шок даље разговора биће заправо шашајш. Обоје се њруде да својим гласом не наруше Иваново свирање.

СЕЛЕНА: Па ти си изговорио Иваново име? Не могу да верујем.

БРАНКО: Зашто?

СЕЛЕНА: Како зашто? Па ти већ годинама не изговараш синовљево име... Јованово да, али име твога сина не. Иван је за тебе, Он, онај, њега, га, му... Најближе што би рекао за Ивана је “наш син”. Никада ниси рекао “мој син”...

БРАНКО: Лажеш. Сад лажеш.

СЕЛЕНА: Брано, не лажем. Нажалост, не лажем. Хајде, сети се кад си последњи пут рекао “мој син”...

БРАНКО: Недавно... мислим да је то било на семинару о Гамзиграду. Баш ме је покојни Срејовић питао о њему...

СЕЛЕНА: *(Хвајша га за руку)*
Брано, Срејовић је умро пре четири године, а и опет си рекао “питао ме о њему”...

БРАНКО: *(Покајнички)*
Да, опет сам употребио заменицу... не знам зашто.

СЕЛЕНА: Знаш ти добро зашто... Одувек си сумњао да је Иван твој син...

БРАНКО: Не... То смо, мислим, рашчистили. Иван носи моје презиме и то је дефинитивно. Ја верујем да је он мој син.

СЕЛЕНА: Од кад то?

БРАНКО: Недавно... После регрутације. Одредили су му крвну групу, нулта – негативна. Исто као и ја.

- СЕЛЕНА: Крвној групи верујеш, мени не верујеш... Смешно.
- БРАНКО: Теби је то смешно? Мени није. Осамнаест година сам ја сумњао и нисам имао смелости да тражим одређивање Иванове крвне групе, плашио сам се да моје сумње не буду потврђене.
- СЕЛЕНА: Кретену, што ме ниси питао. Ја од Ивановог рођења знам која му је крвна група. Иста као и моја, нулта негативна.
- БРАНКО: Сереш. Сад сереш, само да ме нервираш!
- СЕЛЕНА: (*Сџишшава ља*)
Не вичи, твој син свира... Чујеш, шта он то хоће да нам каже?
- БРАНКО: Ја га уопште не разумем.
- СЕЛЕНА: Сам си крив. Захваљујући твом начину васпитања, Иван не може да нађе себе. Сва та гомила античких мудраца и бузераната, које му натураш откако је пошао у школу, не могу да победе "Малог принца" у њему. Схваташ ли ти то човече божији?... Твоме сину је потребна наша љубав, а не гнусне настраности античких филозофа. То, што си мене оженио, да бих ти била параван за "љубав вишег степена", то те нимало не оправдава. Буди отац! То ти је дужност! Буди отац!!
- БРАНКО: Не хистериши. Ја не могу да се претварам, и нећу. Што га ти не васпитаваш?
- СЕЛЕНА: ... Жалосно је то што си му ти отац. Од таквог као што си ти, може само нешто горе да се изроди... Шта ме гледаш? То су твоје речи: "Генетика је алфа иомега свих живих бића, па и човека".
- БРАНКО: Потпуно си у праву, и ти си дете своје, *мајере*.
- СЕЛЕНА: Шта хоћеш тиме, *мајере*?
- БРАНКО: (*Равномерним гласом, као да чииа судски извешииај*)
Једанаест убода у пределу торакса и абдомена. Раздирање ткива изазвано је тангенционалном силом оштрог предмета. Облик ране одговара профилу сечива маказа за ножне нокте... Д. П. 3416 / 11.
- СЕЛЕНА: Доста! Не дирај ми мајку! Ти немаш права на то!
- БРАНКО: Само те подсећам, да неки твоји гени машу оштрицом.
- То̄г џренуџика се џрекида свирање саксофона. Мук.*

- СЕЛЕНА: Ђути... Не свира више...
(*Трагичним гласом*)
Чуо је шта смо причали.
- БРАНКО: Ништа он није чуо што већ није знао.
- СЕЛЕНА: Не знаш ти... он целог свог живота слуша шапат, само наш шапат. Једном ми је рекао: “Мама, зашто ти и тата стално шапућете? Шта кријете од мене?” А знаш ли шта сам му одговорила?
- БРАНКО: Знам, *сенка*.
- СЕЛЕНА: Не верујеш? Погледај се. Откуд ти те крастице по врату и грудима?
- БРАНКО: Алергија.
- СЕЛЕНА: Сенка је то. Шта мислиш, зашто ти је стомак такав? Вода, потпуно си отекао од воде и гасова. Нема ту ни трунке сала, само зло и болест. Легнеш увече потпуно нормалан, а пробудиш се ујутро с осећањем надуте мешине. Јел тако?
- БРАНКО: (*Ошћшава свој стомак*)
Да, дешава се... неки пут заиста изгледа тако.
- СЕЛЕНА: Зло се окомило на нашу кућу Бранко. Не знам ко нам је шаље, и зашто? Али знам да *сенка* долази ноћу и да је то увек када је месец пун.
- БРАНКО: Ти си луда. Нема сенке, нема духова, зло је у нама!
- СЕЛЕНА: Хоћеш ли веровати ако ти докажем?
- Селена узима нож и свилену мараму са стола. Нож прибија уз груди, с ошћрицом окренућом ка поду; у другој руци сћиска белу – свилену мараму. Бранко усћукне гледајући у велику, бљешћаву ошћрицу.*
- БРАНКО: Шта ти је?
- СЕЛЕНА: Ти знаш да ја свако вече затварам све прозоре и врата... Ту нико не може да уђе. Али, није тако. Тек недавно, од једне циганке, Русиње, овде је седела и гледала ми је у длан, као да ми гледа у душу, сазнала сам како се тера *сенка*... Шест златника сам јој платила, и обећала да ћу ћутати док не отерам зло из наше куће.
- БРАНКО: (*Сћиска главу између дланова*)
Селена, ја сам луд, а не ти. Ја. Да, ја.
- Селена прилази великим вратићима и наглим покретићом забија врх ножа у кључаоницу; ошћрица је окренућа нагоре.*

СЕЛЕНА: Дођи овамо... Дођи, нећу ти ништа...

Бранко полако прилази, сјаје код врати.

СЕЛЕНА: Шта видиш?

БРАНКО: Огроман нож забијен у, кључаоницу. И мене дебила који пристаје да говори очигледне ствари.

СЕЛЕНА: Кад сенка нема куда да уђе у кућу, онда улази кроз једини отвор који постоји. Ја сам намерно затворила све, осим ове кључаонице. Нож је ноћас стајао баш овако... Кад сенка, као згуснути ваздух почне да улази, мора да се превуче, тако густа – као тесто, преко ове оштрице. Једино тада је *сенка* рањива, и по неки пут је оштрица рецне; а када се то деси, сенка се никада више не враћа на исто место... Погледај марамицу!

Селена размотава мараму и сјава је на под испод ножа.

СЕЛЕНА: Била је ноћас испод ножа, ево црвене флеке сенкине крви... Са ове оштрице се кап скотрљала мараму.

Селена брзо диже мараму, приноси је Бранку уз лице.

СЕЛЕНА: Види... мирише на крв!

Бранко полако узима мараму из Селенине руке, приноси је носу, удише...

БРАНКО: Мирише на рђу, а не не крв.

СЕЛЕНА: Ти си један сератор. Измишљаш рђу само да не признаш да сам ја у праву.

БРАНКО: Како си ти сујеверна. Шест златника кошта твоја глупост. Ово је рђа!

(Наглим покретом набија мараму преко Селениног лица. Држи је чврсто. Селена се брзо покушавајући да скине мараму и Бранкову руку са свога лица)

Сваки идиот зна да хладан ваздух, хладан ваздух, а не “сенка”, кад прелази преко метала кондензује на њему влагу! И, пошто је нож зарђао при дршци, природно је да се капља воде меша са рђом и пада на усрану мараму!

(Бранко је, уз задљиву гримасу, нагло одгурне од себе)

СЕЛЕНА: *(Хвањајући дах)*

... То ти причај својим студентима а не мени! Сенка у ову кућу неће никада више ући!

БРАНКО: Али неће ни изаћи... ти си *сенка*. Зло је твоје, твоје генетско наслеђе.

- СЕЛЕНА: Немаш појма колико се кајем. О, како те мрзим... једино ме теши то да у Ивану нема ничег од тебе, ничег, чак ни семе које га је зачело.
- БРАНКО: *(Леденим гласом)*
Кад би знао да је то истина, убио би те...
- СЕЛЕНА: Син те се гади, прљав си му. Откако си Јована довео у кућу, Иван се повукао у себе – ћути и мрзи – још горе, презире те.
- БРАНКО: То није истина.
- СЕЛЕНА: Јесте... Кад си последњи пут био са сином?
- БРАНКО: Како, кад?
- СЕЛЕНА: Господин не може ни да се сети.
- БРАНКО: Наравно да се сећам. Прошле, не, предпрошле недеље била је нека утакмица на телевизији, чини ми се да смо је гледали заједно... А у понедељак смо... не, ја сам био заузет у понедељак...
- СЕЛЕНА: О чему ти причаш? Па теби је важније како ти дупе изгледа у огледалу него све остало! Такне ли Ивана Јован, јеби ме овде...
(Показује њесћом на своја усћа)
ако те зубима не закољем!...

Бранко је занемео, као да први пут види лице зла.

СЦЕНА 2

Мучну џишину џрекида звоно на сџољним враџима... Селена брзо вади нож из кључаонице и, заједно са марамом, гурне га у канџу за кишобране... Бранко и Селена се гледају, савладавају најџиосџи у себи...

Снажан глас др Симона изван џросџора,

ДР СИМОН: *(off)*

Ишао је директима све три рунде. Одличан рад ногу има тај клинац, за годину – две биће један од најбољих...

(Куцање на враџима и усклик)

“Има ли кога?”

БРАНКО: Да, да – само изволите.

Бранко оџвара враџа. Улазе др Симон и Јован. Симон на себи има светџло, џамучно одело; Јован цинс џанџалоне и “Ла косџа” маџу... Сви изговарају џо једно “добар дан”.

СИМОН: Добар дан, моје поштовање госпођо Селена.

Симон љуби Селену у руку... Рукује се са Бранком. Јован се џуџке рукује са Селеном и Бранком.

БРАНКО: Здраво Јоване.

СЕЛЕНА: Докторе, ваше лице уноси весело расположење, Како вам то увек успева?

СИМОН: Захваљујем госпођо. Гледајући вас, моје очи не знају за бољу кинезо терапију. И знам како вам то успева!

БРАНКО: О, хо! Данас смо расположени. Шта то треба да значи?

СИМОН: Значи да је месец мај, драги мој.

БРАНКО: Вас двојица сте се договорили, или?...
(Показује кажџирсџима на Јована и Симона)

ЈОВАН: Не. Случајно.

СИМОН: Да објасним. Купујем ја цигарете, и видим – познато ми лице: Јован, разговара са шармантном и љупком девојчицом. Наравно, понудим се, кола су за то... Извињавам се што смо овако упали, али свему је крива нечија немарност. Врата су била отворена. А, знате оно? Отворена врата на кући, мора да се нешто дешава; у најмању руку какав провалник, или се неко сели из куће... Разочарали сте ме обоје. Ја очекивао сензацију, а наилазим на брачну хармонију.

- БРАНКО: Симоне, не буди малициозан.
- СИМОН: Више цирован него малициозан, оле. Ха, ха, ха...
- СЕЛЕНА: Како можеш да се зезаш тако са собом?
- СИМОН: Шта ја знам, таква ми нарав.
- ЈОВАН: Како је Иван? Је ли му боље?
- СЕЛЕНА: Јутрос је нешто раније устао, није баш причљив.
- ЈОВАН: Још увек траје, ритуал?...
- СЕЛЕНА: Да, ваздух је још увек за њега превише густ.
- ЈОВАН: Штета. Ја сам мислио да неке теже партије пређемо, испити су за месец дана...
- БРАНКО: Не мари, драги мој. Попићемо чај, а за пар дана ће све бити као и обично.
- ЈОВАН: Не, хвала. Већ сам попио две кафе, па би било много. Ако тиме ништа не реметим, ја би да пођем?
- СЕЛЕНА: Зашто?
- ЈОВАН: Па, од доктора Симона сам сазнао да је данас тениски дан, а ја се ту баш не уклапам. Искористићу време за шетњу у природи.
- БРАНКО: У том случају можемо, млади колега, да вам пожелимо срећу са љупком и шармантном девојчицом у дисциплини “хоризонтално задржавање тела у високој, зеленој трави”.
- СИМОН: О, хо! Онда сам и ја за “Сјај у трави”. А ви?
(Обраћа се Селени)
- СЕЛЕНА: Не, хвала; мрави, бубице и остале одвратне животињице...
(Сипреса се)
то није за мене.
- СИМОН: Да, мало је незгодно. Нарочито оно издајничко зеленило на коленима и лактовима...
- ЈОВАН: Захваљујем вам се на вожњи. Пријатно свима.
- СИМОН: Молим, у свако доба.
- БРАНКО: Пријатно.
- СЕЛЕНА: Довиђења Јоване.
- ЈОВАН: Довиђења.

Јован излази.

СЦЕНА 3

Помало неїријаїну їшишину їрекида лажно весео Симонов ѓлас.

СИМОН: Дан је као створен за тенис! Један сетић – два пића, други сетић – још два пића; деци тамо, деци овамо, и ето, пуна школа ѓака, ниодкуда врата. Еј, па ти си још век у пам-персима? Дај, мрдни мало.

СЕЛЕНА: Не може, укључен је на струју – пуне му се батерије.

БРАНКО: *(Докџору)*
Знаш, ово ми страшно прија. Вибрације потпуно анулирају грчеве у малом стомаку.

СИМОН: Да, апсолутно. Само кад би и године биле подложне тим вибрацијама.

БРАНКО: Ма нису године у питању, заиста прија мишићном ткиву...

СИМОН: Стариш друже, стариш.

БРАНКО: То ћемо још да видимо. У пиће, Симоне Дракулићу, да ћу да те бијем прва два сета, глат.

СИМОН: Важи, сеците...

Прихваїа Бранкову руку и исїовремено је исїура ка Селени.

СЕЛЕНА: Шта ја добијам?

СИМОН: Све, драга моја, све... Обећавам нешто лепо, изненађење, кад се вратим из Париза.

СЕЛЕНА: Држим вас за реч.

Пресеца Бранков и Симонов сїисак руку.

БРАНКО: Тако. Брзо ћемо да видимо чија нана бркове брије. Одмах се враћам.

Бранко излази.

СЦЕНА 4

Селена ћујке њрилази сѣолоу, сѣавља коцкице шећера у шоље, налива чај. Све њројшче у доминацији шумова. Примећујемо да су обоје озбиљни и замисљени. Онај шаљиви Симон се одједном ѡрејвара у докѣора Мабузее.

СИМОН: Можеш ли сутра поподне, у четири?

Селена одлаже чајник, завлачи руку Симону у недра, љуби ља.

СЕЛЕНА: Где?

СИМОН: Код мене.

СЕЛЕНА: Знаш да ме понављање истог амбијента убија.

СИМОН: Предложи ти.

СЕЛЕНА: Викендица.

СИМОН: Где сад да ти измислим викендицу?

СЕЛЕНА: А Павић?

СИМОН: ... Знаш?

СЕЛЕНА: Ти знаш, да ја све знам.

СИМОН: Ко ти је рекао за ту кућу?

СЕЛЕНА: Једна мала птичица, барабо. Знаш да не можеш ништа да сакријеш од твоје “пичурачице”... Ниси баш био избирљив, Јаца више личи на медведицу Мицу него на жену.

СИМОН: Био сам пијан.

СЕЛЕНА: Опростићу ти, али на оном истом месту где си и згрешио.

СИМОН: Животињице, неуништива си...

Симон наваљује на Селену.

СЕЛЕНА: Полако. Јел обећаваш исто место?

СИМОН: Обећевам. Пусту ту руку!

Завлачи јој руку између нођу.

СЕЛЕНА: Немој... Ионако идеш одмах.

СИМОН: *(Више за себе)*

Уф, пуна шака и кроз прсте пролази.

(Мирише шаку)

Најрадије пи те сад појео. Знаш?

- СЕЛЕНА: Олади, сад ће да наиђе.
(*Гура му шољу чаја њод нос*)
- СИМОН: Шта је са њим, јел још увек?...
- СЕЛЕНА: Још увек. Видео си и сам. Заљубљен је у њега, само тако. Јован нам долази скоро сваки дан у кућу, као, помаже Ивану да се спреми за испите... Не знам Симоне, бојим се да нас не стигне божија казна за ово што чинимо, Ивану, себи, Јовану... а за Бранка ми није жао.
- СИМОН: Нема казне, зликовци су дуговечни а божија правда је недостижна. Зар би толки људи умирали од кијавице, грипа, жутице, трипера, сиде, пролива и затвора. Да је правде, сви ти узрочници би давно нестали пред божијим гневом. Бог је само у једном праведан; ако ти са једне стране нешто узме, онда ти са друге нешто да. На пример: Узме ти здравље, а да ти болест. Алах је велики.
- СЕЛЕНА: Не бојим се ја за себе. Иван је осетљив. Избезумљује ме помисао да би Јован могао утицати на њега. Симоне, наш син Иван има деветнест година а нема девојку.
- СИМОН: Причаш глупости, све је под контролом. Ако је мој син, нема шансе да се пропедерише... Мене више интересује шта је са Јованом.
- СЕЛЕНА: Не знам шта да ти кажем. Твоја се дијагноза показала као тачна. Али и сам знаш да то код њих никада није сигурно. На моменте ми се чини да би за мене био спреман на све... а опет, довољан је само један Бранков поглед и да се Јован претвори у послушну играчку.
- СИМОН: Како ти умеш да ме нервираш. Сто пута сам ти рекао, Јован је тип расцепљене личности, поседује јак осећај кривице због досадашњег живота... Дубоко у себи он наслућује, да су околности биле другачије, он би вероватно био љубимац многих жена. С друге стране, он је подложен јаким личностим; наравно, у почетку је то било мотивисано несналажењем у новој средини, материјалним разлозима, каријером – и на томе је он градио слабашна оправдања пред самим собом. А онда долазиш ти и разараш га. Доказујеш му да је мушко. Схваташ ли?
- СЕЛЕНА: Не баш сасвим.
- СИМОН: Али га сасвим добро осећаш.

- СЕЛЕНА: Одвратан си, немој да ме додирујеш!
- СИМОН: Чекај, нисам ништа мислио...
- СЕЛЕНА: Остави ме! Ја то чиним због тебе и Ивана.
- СИМОН: Смири се. Имам и ја душу, и нисам лишен љубоморе.
- СЕЛЕНА: Ако мислиш да ми твоја љубомора ласка, грдно се вараш.
- СИМОН: Нисам мислио да те повредим. Селена, веруј ми, погана мушка сујета и ништа више.
- СЕЛЕНА: А можда те интересује какав је када је у мени? Ко је бољи? А?
- СИМОН: Немој да инсистираш.
- СЕЛЕНА: Не мислиш ваљда да уживам у његовим додирима и у киселом задаху који шири око себе! Потребни су нерви као конопци, кад препознам у његовим поступцима покрете који су верна копија његовог учитеља.
- СИМОН: Извини, дај ми руке, љубим их...
(Обасија њољуџцима обе Селенине руке)
- СЕЛЕНА: Знаш? Иван ме често пита за тебе.
- СИМОН: Да, шта каже?
- СЕЛЕНА: Ништа не каже, али му се очигледно свиђаш чим пита за тебе.. Једном ме је питао: Има ли доктор чамац? Нисам хтела да га разочарам, рекла сам му да имаш, и то са мотором.
- СИМОН: Шта измишљаш?
- СЕЛЕНА: Сигурна сам да би сте се вас двојица добро слагали.
- СИМОН: Да, паметан је он момак.
- СЕЛЕНА: Хоћеш да купиш чамац?
- СИМОН: Да. Кад се докопамо имовине Исаковича...

Симон њочиње њолако да се смеје, Селена га њраји. Шјио више улазе у смех, њо су ѓласнији и зацењенији.

Прекида их луја неких враица, ѡаикање ѡенис лойицице о ѡод.

СЦЕНА 5

Улази Бранко удрајући рекејом лойишцу о њод. На њему је ойрема за ѡенис: Крайке, беле ѡанишалоне, бела мајца и беле ѡаишке. Са осмехом ала Клерк Гејбл зледа у њихова зацењена лица.

БРАНКО: Шта је смешно?

Они се и даље смеју, зесѡикулацијама ѡказују да ће ѡсле да му објасне.

БРАНКО: Ја?

СИМОН: *(Бришући сузе)*

Не. Ја сам смешан. На тренутак сам поверовао да сам добар, и да од овог часа остављам све пороке, јер ја сам *сенка* на оштрици ножа. Ха, ха, ха....

Сад ѡочиње и Бранко да се смеје. Селена се ѡошјуно уозбиљила. Њено озбиљно лице зусѡавља смех. Она се обраћа Симону.

СЕЛЕНА: Стоко једна. А ја сам се смејела јер се ти смејеш.

БРАНКО: Докторе, тек ће да те дотуче моја сенка. Изгубио си опкладу.
(Бранко се размахоа рекејом)

СИМОН: Много се курчиш. Да ниси кришом тренирао са Јованом?

БРАНКО: ... Зезаш, а? Он и тенис? У његовом селу се зна за две игре: Труле кобиле и “Иде мајка с колодвора, дија, дија, де”. А кад га ухвати носталгија, оде у прчварницу и наједе се чварака.

СИМОН: Ти си на Јована нешто љут?

БРАНКО: Нисам на њега. Него, драги мој докторе, накотило се тога у овом граду, у божију матер. Да узмеш свећу дебелу као нога, и да дест година цуњаш по Београду, не би нашао више од десет хиљада грађана. Све го дођош и радничка класа. А после владавине “волим и ја вас”, бојим се да није остало ни толико.

СЕЛЕНА: Чуди ме, како си онда дозволио себи да ти неко, чији је прадеда највероватније био војвођански свињар, буде интимус.

БРАНКО: Глупости. Ко имало познаје ломброву теорију, не може тако нешто да тврди. Јованово високо чело, дубоко усађене бистре очи, осетљиве носнице, савршени облик усана и савршена телесна конструкција, одају други тип човека. Ко зна чије је семе било бачено у плодну гејачку њиву. Колико је мени познато, Јованова баба је била слушкиња једном из рода “Розенкројцера.”

СИМОН: Ништа није немогуће... па ни то да ме ти данас победиш.

БРАНКО: Да знаш да хоћу. Осећам се ужасно злочестим.
(Бранко се смеје верујући да је најправио духовитиу досејку)

СИМОН: (Прихвата шалу)
“Ах господине, ја напола сам мртва.
Ставите га целог, нек ваша сам жртва.”
Довиђења, довиђења!

Сви вичу “довиђења”. Селена их испираћа до враћа. Враћа се, седа у фојтељу, њрља слепоочнице... Са горњеј сираћа пробацијају се звуци саксофона – мелодија “Чамац на Тиси” у џез обради... Селена седа за клавир, играћи мелодију...

ЗАВЕСА ПАДА

ДРУГИ ЧИН

СЦЕНА 1

У лейнџем салону. Тринаесї саїи ѿодне. Селена и Јован на једном дивану. Селена лежи ѿрекривена кућном хаљином. Јован клечи ѿред ње; на себи има само гаџице. Махинално је милује и исїоведа се.

ЈОВАН: Ја нисам у стању да и даље играм ову игру! Ко сам ја у њој? Свако вуче на своју страну... Волим те. И знам, да тебе није било, да се никада, ништа не би изменило у моме животу. Једино се сумња није изменила. Ја сумњам у све, па чак и у себе. Не! Најмање сумњам у себе. После толико година тумарања и тражења излаза, ти си нашла у мени оно што сам нисам могао да пронађем. Уствари, ја нисам имао снаге да сам било шта да учиним... Мучило ме је то, што сам добро знао, да чиним нешто што није у складу са мојим осећањима. А опет, пристајући на Бранкову љубав, добијао сам оно што никада не бих имао: новац, дружење са елитом, каријеру. Ко би знао за Јована Солдатовића, песника, лауреата октобарске награде града Београда, златног беочуга, Нушићеве награде, и ко зна још чега, да иза мене није стајао академик, професор Бранко Исакович. Ти знаш колико ме је то коштало. Не, не знаш. Мени се, Селена, увек чинило да сви знају, и да свако ко ме погледа у лице зна да сам ја... Мислио сам, моја маска је савршена. Срање, потпуно без икакве опомене, гест и реч се измакну мојој контроли. Оде маска у пизду материну. Немаш појма колико је стида прешло преко ово мало коже на лицу... Не, није она препланула од сунца. Ова боја потиче углавном од ненамерних уличних сусрета, кад људи осете мој поглед испод сопственог појаса, а затим налећу на моје лице, које се већ окренуло у страну, као да се то не тиче мене. А зашто би ме се и тицало оно што је ван моје контроле. У тим тренуцима, та два длана коже на моме лицу постају издајничка, а ја не могу сваког да зауставим и да му објасним, да нисам мислио то што они читају на њему... Чак сам и некакве препарате и капсуле набављао, само да неутралишем то проклето црвенило... Постојало је једно сигурно средство против њега – глад и вињак, комбиновани једно с другим. Тада ми је лице било бледо, свиђао сам се женама, али, да иронија буде већа, још сам се више свиђао

онима од којих сам бежао... Дала баба динар да уђе у коло... а излаза нема... Кунем ти се, никада нисам мислио о себи као педеру. Мислио сам, ја сам њих, ту господу надмудрио. Врло важно, продаћу мало душе ђаволу, а онда ћу је лако откупити јер ћу бити и познат и богат. Никада нисам скупио довољно за откуп. Гладовање и вињак су били моји највернији другари. И, знаш, никада их не би напустио да ме нису гурали у самуништење. Испод мога прозора, на деветом спрату, простирала се велика, зелена крошња кестена. Ујутро би излазио на прозор и грчевито се држао за рам. Знаш ли зашто? Глава је желела да зарони у то зеленило, а тело није имало муда да крене за њом... Јебеш човека који није у стању ни да се убије...

Селена диже Јовану ѓлаву.

СЕЛЕНА: Јоване, погледај ме... Шта осећаш?

ЈОВАН: Осећам да те волим... Али не осећам ништа твоје; до мене не допиру твоја осећања, као да их немаш. Не знам, можда се то учи, да осећаш. Ти си моја једина жена, и ја за тебе немам више од осамнаест година. Потпуно сам заборавио све што се дешавало последњих осам година. Ти си мој почетак, помози ми да научим да ходам.

СЕЛЕНА: Лажеш ме Јоване, ништа се не заборавља, осим онога што не знамо.

ЈОВАН: Питај ме нешто, сигуран сам да нећу моћи да се сетим.

СЕЛЕНА: *(Суђесћивним ѓласом)*
Налазиш се између четири зида факултета. Штрајкујете глађу због ваших ухапшених другова. Гладујеш шести дан. Један професор ти прилази и нуди разговор; глас му је топао, а додори његових руку умирују и пријају...

ЈОВАН: Доста! Зашто то чиниш? Шта хоћеш од мене?

СЕЛЕНА: Прва бол се никада не заборавља. Веруј ми, лажу жене да не памте првог, једино њега и памте. Која је та што може да заборави дан и тренутак када се открива велика тајна – како се претачу осећања из једног тела у друго. И ти и ја делимо тај тренутак са истим човеком.

ЈОВАН: Немој, молим те немој о томе.

- СЕЛЕНА: Морам Јоване, морам. Докле год тај човек шета по овој кући, сваки наш покушај да га заборавимо је бесмислен.
- ЈОВАН: Отићићемо некуд. Ја имам пријатеље. Не, нису ми потребни. Радићу све. Ја све могу! Кад си ти са мном, љубави, ја могу све.
- СЕЛЕНА: Јоване, размисли добро: Можемо ли ти и ја да живимо заједно, а да све време осећамо његово присуство, да осећамо како стоји негде између и иза нас и смешка се? Можемо ли Јоване? Да ли ћу ти ја увек веровати да у мени не видиш њега, или да ја у теби не препознајем његову сенку?
- ЈОВАН: Мени то није важно. Ја само желим да будем са тобом. Ти си створила од мене човека, и све што стоји између тебе и мене мора да нестане... Селена, ако је ово све само ваша прљава игра, ако ме издаш, убићу те! Убићу те!
(Дави је)
Кажи да није! Вичи! Кажи да није!
- СЕЛЕНА: (Баиџа се, кркља, ослобађа се његово̄ сџиска)
Ћути љубави, пст, ћути молим те, чуће нас Иван... Наравно да те волим, мили мој...
- Обасијају се ѿљуџцима.*
- ЈОВАН: Опрости ми љубави. Ја сам луд, не знам шта радим. Сама помисао на издају одузима ми памет. Нећу никада више... Кажи нешто мила моја, молим те. Реци ми да је све у реду и да се ништа није изменило!
- СЕЛЕНА: Јоване, гори си од детета. Наравно да се ништа није изменило. Љубим те.
- ЈОВАН: Ти знаш да ја нисам стварно мислио да си у стању да ме издаш.
- СЕЛЕНА: Знам мили. Али исто тако знам да си у то искрено веривао бар на трен, у делићу секунде.
- ЈОВАН: Само у једном малом, савим малом делићу секунде ја сам помислио, издаја. И уопште, не могу да ти објасним, као ми је то пало на ум, одакле се угурала та ужасна мисао? Можда си у праву када кажеш да се не може живети са његовом сенком. Али то би било... не, ја нисам у стању да учиним тако нешто.
- СЕЛЕНА: Шта да учиниш, мили? Шта то ниси у стању?

- ЈОВАН: Да га убијем... Сасвим лепо сам видео себе како га давим и како он потпуно нестаје из мене. Осмехује се и нестаје...
- СЕЛЕНА: Ту жељу ја познајем већ седамнаест година. И све ми се чини да ћу се једног дана наћи иза тог осмеха.
- ЈОВАН: Сасвим јасно сам видео своју мисао. И, што је најинтересантније, не осећам никакву мржњу. Потпуно сам равнодушан према Бранку, као према неком непотребном предмету који једноставно треба бацити.
- СЕЛЕНА: Чула сам за убиство из страсти, али за убиство из равнодушности нисам.
- ЈОВАН: Кажу сведоци масовних убистава да ти злочини нису учињени из мржње; једноставно – то је био однос као према нечем непотребном... Када си равнодушан, исто разлога имаш да убијеш и да не убијеш. Тасови свести су у потпуној равнотежи. Одлука – не убити, не представља трајно решење, већ одлагање са безброј других могућности. Одлука – убити, нема свој продужетак, она је савршена и коначна мисаона целина, без икаквих солуција.
- СЕЛЕНА: Мислила сам да те познајем. Ко си уствари ти?
- ЈОВАН: Не знам, то се и ја питам.
- СЕЛЕНА: Твоје признање не решава наш проблем. Ми смо и даље на оном истом месту одакле смо и кренули. Он је жив.
- ЈОВАН: И шта би ја сад требао да урадим?
- СЕЛЕНА: Ако ти није јасно, ја немам шта да кажем.
- ЈОВАН: А ако је све то, ипак, само игра?
- СЕЛЕНА: *(Оштро)*
Онда је нисмо требали ни почињати! Боже, кога ја волим?
- ЈОВАН: А доктор Симон?
- СЕЛЕНА: Шта је са доктором Симоном?
- ЈОВАН: Ти и он...
- СЕЛЕНА: *(Смеје се)*
Мој мали дечко има бујну машту. Кретену, он ме познаје од рођења.
- ЈОВАН: И Бранко те познаје од рођења.
- СЕЛЕНА: То није исто.
- ЈОВАН: Исто, не исто, ја све знам.

- СЕЛЕНА: *(Прислањајући му жлаву уз своје жруди)*
Ништа ти не знаш. Па ја сам се удала за њега зато што сам морала.
- ЈОВАН: *(Цинично)*
Знам, морала си да легнеш са њим зато што те је натерао.
- СЕЛЕНА: Не.
- ЈОВАН: Као да ја не знам шта жели свака мала, прљава гимназијалка... Све сањају о проседом чики са спортском фигуром.
- СЕЛЕНА: Сачекај да ти испричам.
- ЈОВАН: Добро, да чујемо.
- СЕЛЕНА: Пре свега, желим да ми верујеш. Између мене и доктора Симона не постоји ништа што би могло да те повреди.
- ЈОВАН: Ја не верујем у то, али хоћу и желим да ти верујем, и нека буде тако.
- СЕЛЕНА: Хвала.
- ЈОВАН: Зашто?
- СЕЛЕНА: Зато што си био искрен.
- ЈОВАН: Не желим да почнемо са лажима.
- СЕЛЕНА: Волим те.
- ЈОВАН: И ја тебе.
- СЕЛЕНА: Кажи ми.
- ЈОВАН: Волим те, и...
- СЕЛЕНА: И?!
- ЈОВАН: Ништа. Учинило ми се само да две речи нису довољне, не делују довољно убедљиво... Не знам.
- СЕЛЕНА: *(Љуби га њо њелу)*
Сад ћу да ти поједем сисице! Толико те волим... Знаш, све је почело очевом погибијом. Није прошло ни пола године, а мајка се угасила. Да ли се убила неким прашком или се просто угасила, не знам. Много га је волела. Бранко је тада био чика Бранко, наш кућни пријатељ. Он је стално био поред мене. Водио је рачуна о свему: О мојој школи, о томе шта ми треба, куповао ми је све што сам пожелела... Све моје другарице су биле љубоморне због њега. Суботом ме је водио обавезно у позориште, оперу или балет. Замисли, по неки пут је ишао са мном у диско клуб. Била сам лудо

заљубљена у њега, поготово што су ми све другарице завиделе... Када се то десило, ја сам мислила да ће се све завршити на пољупцима и миловању, да неће ићи до краја... А то је дошло само од себе. После је било касно за сузе... Прекоравао ме је зашто му нисам рекла да не желим да идемо до краја. Као да сам ја знала шта желим?... Затруднела сам, хм, и то од једног јединог курца... Све остало знаш и сам.

- ЈОВАН: Кад си открила његово право лице?
- СЕЛЕНА: Тек после две године.
- ЈОВАН: И зашто си остала са њим?
- СЕЛЕНА: Због сина. Да будем искрена, и због пара. Само ова кућа вреди преко два милиона марака.
- ЈОВАН: Једнога дана би све могло да буде твоје..
- СЕЛЕНА: И твоје.
- ЈОВАН: Наше.
- СЕЛЕНА: Наше, мили, наше... Уствари, све би било Иваново.
- ЈОВАН: Па да, то је то.
- СЕЛЕНА: Тако је у тестаменту. Кад Бранко умре, све је Иваново: девизе, злато, стан од 155 квадрата у Крунској, два локала – један у Васиној, други у Српских владара; кућа у Херцег Новом... моја је само кућа. Исаковичи су то из генерације у генерацију отимали од других, ред је да им се нешто узме.
- ЈОВАН: Како отимали?
- СЕЛЕНА: Бавили су се лихварством. Давање краткорочних зајмова са великом каматом. Чак је и ова кућа тако добијена. Њен прави власник, Чех, извесни господин Хубичка, убио се кад није могао да врати дуг... Ја мислим да је он *сенка*, он је тај који не да злу да спава. Зато мој Иван мисли да је време згуснутог ваздуха, ово време... Како се слажеш са Иваном?
- ЈОВАН: Добро. Али, као да се плаши додира моје руке. Зна ли он за?
- СЕЛЕНА: Радозналост је нормална у његовим годинама.
- ЈОВАН: Нормално би било да ја спасем и себе и тебе... Убићу га... Само нека још једном покуша нешто, убићу га.
- СЕЛЕНА: Ја ћу ти помоћи.
- ЈОВАН: Ништа ти нећеш. Неко мора да буде са Иваном, видиш да је без тебе изгубљен.

Селена се ӣрибија уз Јована, обмо̄шава ња својим о̄ршачем.

СЕЛЕНА: И ти си изгубљен без мене. Како си јак, Да чујем срце...
Умрла бих без тебе...

Обоје ӣешко дишу.

Сшоља доӣире звук кола и сирена. Селена сшрасно крикне. Одвајају се. Хишро се облаче... сшоља доӣиру гласови.

СИМОН: *(off)*
Поздрави госпођу и кажи да сутра не могу да дођем!

БРАНКО: *(off)*
Важи, здраво!

СИМОН: *(off)*
Здраво!

Звук мошора који се удаљава. Трескање врашима и гласно дозивање. Јован је у међувремену сео у илейшену сшолицу и узео са сшола једну ӣрвврнушшу шољцу. Селена је лежала у лежалаку и намазала лице кремом за маску.

БРАНКО: *(off)*
Има ли кога у кући?!

СЕЛЕНА: Ту смо, немој да вичеш.

СЦЕНА 2

У лейњи салон улази Бранко. Једним погледом ӣроцењује сшшуацију, а зашшм, удахнувши ваздух, весело рече:

БРАНКО: Не само да сам га тукао прва два сета, него ни гем није могао да добије! Он ће мени – “стариш друже, стариш”!

СЕЛЕНА: Значи, ја сам кратка за парфем?

БРАНКО: Могла би бар ту маску да скинеш са лица. Ако сам ја навикао да је гледам, нису сви.

СЕЛЕНА: Јован нема ништа против. Је ли тако Јоване?

ЈОВАН: Не, не смета ми... Замопила ме госпођа да јој погледам у шољу. А ја баш нисам неки за то.

СЕЛЕНА: Није важно, не волим сама себи да гатам.
БРАНКО: Јоване, шта кажу Иванове књиге?
СЕЛЕНА: Згуснути ваздух.
БРАНКО: Значи ништа од учења. Је ли се бар појавио да нешто поједе?
СЕЛЕНА: Не, не чује се. Закључао се у собу, чак и не свира.
ЈОВАН: Хтео сам да вам кажем да је Иван учио све унапред, тако да смо практично дошли до краја, само још два поглавља о имагинарним бројевима.
БРАНКО: А ха, добро. Треба ли ти пара?
ЈОВАН: Хвала, имам, даћете ми петнестог, како смо се и договорили.
БРАНКО: Може један виски?
ЈОВАН: Не, хвала, треба да идем. Дао сам кола код мајстора.
БРАНКО: Како ти је воља. Можеш ли вечерас да свратиш до мене? Имам нешто врло интересантно, из другог века, видећеш.
ЈОВАН: Кад, у колико сати?
БРАНКО: Око седам, може?
ЈОВАН: Може.
БРАНКО: Онда смо се договорили.
ЈОВАН: Довиђења.
БРАНКО: Здраво.
СЕЛЕНА: Довиђења.

Јован излази из просторије... Бранко нервозно очекује да се Јован удаљи.

СЦЕНА 3

БРАНКО: Госпођо, коме инат терате?
СЕЛЕНА: Не разумем питање, изрази се јасније.
БРАНКО: Нисам довољно јасан?! Можда ће госпођа боље да разуме ако боље отвори и очи и уши.
СЕЛЕНА: Да, изволи.
БРАНКО: Курво, не дозвољавам да те у мојој кући јебу моји студенти.

СЕЛЕНА: Пази шта говориш!

БРАНКО: Знам ја шта говорим. Овај киселкаст мирис сигурно не потиче од белог јоргована. А и ова шољица у коју је гледао није твоја, него његова... Погледај, на овој другој су трагови ружа... Наравно, уколико тај руж не потиче са Јованових усана.

СЕЛЕНА: Не би ме зачудило.

БРАНКО: Јебаћу ти мајку ако се ово понови.

СЕЛЕНА: Пази да ме не уплашиш.

БРАНКО: Како сте ви наивни. Никада нећеш добити ни једну циглу куће Исаковича; до смрти ћеш ме молити за сваки динар.

СЕЛЕНА: Нећеш дуго, не. Сенка ће ти доћи главе, ја ти кажем.

БРАНКО: Пази шта причаш, умам ја и да бијем.

СЕЛЕНА: Хајде, пробај!

БРАНКО: Не прљам руке о свако говно.

Бранко свлачи са себе ојрему за шенис. Селена га са зађењем зледа, а онда му њрезриво добацује:

СЕЛЕНА: Јован јебе као коњ.

Бранко удара Селени шамар... Селена се хистерично смеје... Бранко цетити од беса. Гледа у свој длан замазан кремом за маску... Селена одлази показујући му ћесити "пољуби ме у дује".

ЗАВЕСА

 ТРЕЋИ ЧИН

У кабинету Бранка Исаковича. Вече. Кабинет је богаито намештен. Осветљавају га лампе које су размештене по зидовима. Кабинет, са леве стране, има једна двокрилна врата. Прејатан је књиџама, сликама и археолошким ископинама. Недалеко од зида, на левој страни, налази се фигура Ајолона из Хајсуса прекривена црним плаћом. Радни сто је у дуборезу, око њега су размештене фошеле. Јован седи у једној од фошела, држи чашу са вискијем, заљедан је у њу. Бранко стоји ослоњен о ивицу стола; брише наочаре, ставља их на очи...

БРАНКО: И шта још рећи, драги колега, о једној цивилизацији чија је ширина људског духа довела до самоуништења истог... Уништавајући себе Рим је створио превелики простор за мали дух нове цивилизације. Страшно, цивилизацију која је предпостављала свему један виши степен љубави човека према човеку, наследила је цивилизација хорди, чија је једина вера била “хорденистикт” и којој су били потребни векови да створи неку нову веру и културу. Погледајте шта смо ми учинили... Погледајте скицу овог обелиска, или правилније “ткн” – оно што додирује небо. И упоредите сад то савршенство са нашим црквама и џамијама... Очигледна је ширина њиховог, а ускост нашег духа. Ти свештеници из древног Египта су познавали појам бесконачности, као и то да се две паралеле секу у тачки која се налази у бесконачности. Врх пирамиде или обелиска представља једну тачку која се налази у бесконачности; ако се погледа са земље стиче се илузија да се тој тачци спајају небо и земља и да кроз њу продире људска мисао у васиону. А сад погледај наше цркве и џамије, врх им је обележен крстом и полумесецом, и свака баба зна где се завршава црквена купола. Ми двадесет векова нисмо знали за појам бесконачности. Само су идиоти могли да не схвате савршенство једног египатског камена!

ЈОВАН: Знаш, ја спадам у ред тих идиота.

БРАНКО: Пссст. Ћутите.

ЈОВАН: Да, ја сам идиот...

- БРАНКО: Нисам мислио на то када сам рекао да ћутите... Чујете...
(Обојица ослушкују)
Иван свира блуз. То је добар знак. Кад год почне да свира блуз, ми знамо да ће изаћи из добровољне изолације. Чарли Паркер – птица...
(Сасвим лепо се чује пригушена мелодија – саксофон)
- ЈОВАН: Шта је то са тим згуснутим ваздухом? Да ли је у питању повремени аутизам?
- БРАНКО: ... Аутизам није баш права реч. Има тренутака када се све некако скуппи, сви проблеми и страхови се згусну и натерају човека да препозна зло у огољеном виду... Кажу да такво зло има дечије лице и да је због тога још страшније, а обред који до тога доводи је читав низ различитих активности, које се називају ритуал згуснутог ваздуха... Ја се само правим да то разумем. Иван изгледа то заиста разуме...
- ЈОВАН: Мислиш ли да су сви моји напори да постанем интелектуалац бескорисни?
- БРАНКО: Одкуд ти таква идеја?
- ЈОВАН: Од тебе. Ти си ме томе научио. Чак сам и школу завршио попут античких мудраца, ослањајући се голом задњицом о камење мудрости.
- БРАНКО: Ти не знаш шта хоћеш.
- ЈОВАН: Али знам добро шта нећу. Камен мудрости у дупету.
- БРАНКО: Ти познајеш доктора Симона Дракулића, али ништа не знаш о њему. Нас двојица смо пријатељи од рођења. Обојица смо завршили студије у Паризу. Он медицину, ја археологију. Били смо нераздвојни. А видиш, његов барјак је сукња. И да све буде смешније, он у доколици јебе моју жену...
- ЈОВАН: Лажеш, чини ти задовољство да смишљаш гнусобе о женама, па и о својој.
- БРАНКО: Зашто се жестиш? Постоји ли разлог?
- ЈОВАН: Разлог је чисто етичке природе.
- БРАНКО: Свакако. Етика доктора Симона на делу.
- ЈОВАН: То су глупе инсинуације.
- БРАНКО. Баш ме занима, као је успела да те намами на свој похотни валов?

- ЈОВАН: Одбијам с гнушањем!
- БРАНКО: Мали си ти да равноправно играш њихову игру... Не знам да ли ти је познато због чега ја живим са њом.
- ЈОВАН: Познато ми је.
- БРАНКО: Значи већ је успела да ти ували једну о својих прича, о томе како је све требало да се заврши на пољубцима и миловању.
(*Бранко се смеје*)
- ЈОВАН: Грозан си.
- БРАНКО: То мало љупко створење од моје жене ти није ништа рекло о својој мамици? Са једанаест убода маказа је убила свога мужа – Селениног оца.
- ЈОВАН: То није истина! Ти измишљаш! Лажеш! Ако мислиш да ћеш тиме да утичеш на мене, вараш се. Ја добро знам ко је она. Немогуће је да се неко претвара пуна три месеца. Она мене воли!

Бранко се љуши од смеха.

- БРАНКО: Она тебе воли?... А ја сам веровао у твоју памет. Моју жену, и мога сина, једино интересује када ћу ја да цркнем. Да распичкају имовину Исаковича. На њихову жалост, ја сам здрав. Могу само да ме убију.
- ЈОВАН: Ти си заиста животиња. Како можеш тако да причаш о своме сину и жени? Да ли си икада имао разумевања за њега?
- БРАНКО: Признајем, нисам.
- ЈОВАН: Тек сада схватам сав ужас твојих речи... Селена је заиста подстицала Ивана против тебе. Једино су тако обоје могли да опстану у овој кући.
- БРАНКО: То знам боље од тебе.
- ЈОВАН: Ништа ти не знаш. Иван је покушао да те схвати, желео је оца, ма какав он био... А ти га гураш у некакав Едипов комплекс, само што би у овом случају жртва требало да буде отац а не мајка.
- БРАНКО: Интересантна замисао: Син жели свога оца.
- ЈОВАН: Ти си болестан, не знаш шта говориш.

- БРАНКО: Добро ја знам шта говорим. У Ивану су два бића; изопачени отац – ја, и бакине кржаве маказе са мајчине стране. Једнога дана некоме ће морати да се приклони... Тако је то и са тобом, мали мој. Ја знам да те сада моје нежности не би убедиле у оно што јеси, само би погоршале стање. Зато и покушавам да ти покажем где и коме припадаш.
- ЈОВАН: Немој да се трудиш господине Исаковичу, верујем да сам нашао себе и добро знам ко сам. У томе ми је помогла твоја жена.
- БРАНКО: Ако си сигуран у себе, зашто одбијаш сарадњу?
- ЈОВАН: Нема сврхе.
- БРАНКО: Бојиш се?
- ЈОВАН: Немам кога да се бојим.
- БРАНКО: Али имаш чега...
(Бранко извлачи из фиоке фасциклу)
Обећао сам ти за вечерас нешто изузетно. Једно је ова фасцикла, а друго је оно тамо...
(Показује на кий прекривен ѿлајном)
Почећемо с овим досијеом заведеним под бројем 341632/Е... Узми и отвори трећу страну... као што видиш та жена страшно личи на Селену, чак и сјај у њеним очима је исти... Ако те интересује даље, на страни 16 је фотографија жртве, го је...

Јован је ѿод јаким ујиском онога шѿо је видео.

- БРАНКО: Да, то је први део истине о жени која те је исцелила... Други део звучи сувише невероватно да би могао да поверујеш ... Та мала жена није могла сама да убије свога мужа, поготово не да зада једанаест убода маказама за ножне нокте, а да се жртва не брани... ПОСТОЈИ САМО ЈЕДНО ОБЈАШЊЕЊЕ – тај човек је морао бити паралисан неким призором или нечијим, или дечијим присуством.
- ЈОВАН: То је само твоја конструкција и деформисана машта.
- БРАНКО: Ја нисам ништа рекао.
- ЈОВАН: Оно што си малочас излагао, наводи на врло одређене закључке.
- БРАНКО: Да, али то не мора да буде тачно. Истина је само оно у шта верују бар два човека.

- ЈОВАН: Онда ја не верујем у ту истину.
- БРАНКО: У том случају не могу ни ја.
- ЈОВАН: Чекај, какве то везе има са оним тамо?
- БРАНКО: Видећеш... Али мораш да даш реч да ћеш сам да скидаш одећу са кипа... Пристајеш?
- ЈОВАН: Да.
- БРАНКО: Скини прво прекривач...

Јован њрилази фиџури, њажљиво скида њрекривач са ње. Указује се бели, мермерни кии Аџолона у њриродној величини. Необично је њо шџо је кии обучен у обичну одећу; на џлави ноћна кииа, на џорзу морска маџца, средњи део џокрива сукња исџод кје џровирују камена колена.

- БРАНКО: Овај кип потиче из другог века. Не зна се ко га је и где нашао. Али је познат као рањени Аполон из Најсуса, јер је тамо купљен на вашару од некавих јерменских избеглица још 1913. године. Постоји фрапантна сличност између легенде која је везана за овај кип и случаја из фасцикле... Предање каже да је овога Аполона избола ножем љубоморна жена спартанског јунака Брасидаса када га је затекла у загрљају са њим... Она је начинила равно једанаест убода. Скини му капу... Као што видиш, једно му уво недостаје – опипај то место...
- ЈОВАН: Потпуно је углачано.
- БРАНКО: Свака рана потиче од вајаревог длета. Уметник их је начинио држећи се легенде... Скини му полако маџцу...

Јован скида џолако маџцу са кииа. Указје се џрекрасан, мермерни џорзо. У џределу џоракса и абдомена има девџи џуџиих рана. Каракџерисџично је за ране да се налазе на оним месџима џде није моџло дође до џовреде унуџрашњих орџана и обилнијеџ крварења. Значи, на сџојевима између мишићноџ џкива.

- ЈОВАН: Интересантна је симетричност у распореду рана. Као да је уметник на нешто хтео да нам укаже том симетријом.
- БРАНКО: Очигледно је да су ране настале тако као да је жртва добровољно пристала на њих, или је била везана.

Бранко џолако џрилази кииу.

- БРАНКО: А сад полако раскопчај и спусти ту сукњу.

Јован несигурним покретима раскопчава и стишља сукњу. На кију Ајолона се указује ошћењено месцо. Полни органи су одваљени. Јован засијаје у покрету фиксирајући погледом ошћење. Тишина... Бранко му прилази, хвата га за руку.

БРАНКО: Пипни ту рану... ивице су оштре.
(Јован се оштре, не жели да дошакне ошћењено месцо)
Пипни кад ти кажем!

Јован дрхљавом руком, журан Бранковом руком, додирује ошћење.

ЈОВАН: ... Ова рана је ружна – није обрађена.

Бранко почиње да се смеје.

БРАНКО: Зато што то није уметникова рана. То је црквени “пенис ампутаре”...
(Грохотом се смеје)
То није једанаеста рана. Уметник је једанаесту рану прикрио. Она се налази у мисаоном систему Аполона. То је иста она ментална деформација против које се ти толико бориш...
Препусти се тој рани!
(Смех)

Јован подрхљава целим телом. Рука као да му је залепљена за кију. Очајничка борба да шичуља руку. Он урликне одгурнувши од себе Бранка који се смеје. Подиже кију и разбија га о под. Бранко покушава да га обузда. Јован обара Бранка на под, снажно га удара одваљеним коадам мермерног кија – Ајолоновом руком. Чују се шупи ударци и Бранкови крици... Јован пресијаје да удара Бранка, уссијаје, кржаве руке брише о тело, погледом тражи враћа и шетиурајући се излази из историје... Бранко пригушено смење...

У шоку целог чина чуо се Иванов саксофон. Музика је подвлачила драматично збивање на сцени; тражила је радњу.

ЗАВЕСА

ЧЕТВРТИ ЧИН (ЕПИЛОГ)

У шпрїезарији – као у првом чину. Поноћ. Свєтло је угашено. Пламен велике свеће на пѳоду освєтљава прѳоспѳор шєк шѳолико да разазнајемо фиѳуре Бранка и Симона за сѳѳолом. Селена клечи на пѳоду и над ѳламеном свеће зашѳочиње рѳишѳуал жрѳиве ѳаљенице. Држи свилену мараму са црвеном мрљом у једној, а у другој руци велики нож којим реже мараму. Грленим ѳласом, ѳуним ужаса, изговара речи рѳишѳуала очишѳења куће и сѳаљује исечене делове свилене мараме на ѳламену свеће; уѳаљени комади бљєскају јарким ѳламеном. Селена их брзо гаси у великом, белом, ѳорцєланском лавору са водом, који се налази ѳоред ѳе на пѳоду. Сваки ѳуш, када дим сагорелоѳ комада мараме крене ка ѳаваници, Селена гѳа пресеца ошѳѳрицом ножа и јѳукне... Све речи изговара ѳосѳушѳно, корак ѳо корак, развлачећи самоѳласнике до неразумљивосѳи.

СЕЛЕНА: Приђи Богу, Сатано! Уз нож крварио, на ноѳу се мрцварио! Приђи Богу Сатано! Од свиленог конца мрежа ти саткана! У густе нити, мараме девојачке, крв душе ти се утопила! О црна крви, на пламен иде комад први! Ти чекај... Приђи Богу Сатано! Јх – вх!

(Баца први одсечени комад над ѳламен и јѳукне. Све следеће комаде сече око мрље на марами)

Пааарррааммм конач свилени, омчу стежем, душу да ти свежем. Приђи Богу Сатано!! Име ти на пламену изгорело! Приђи Богу Сатано!... Јх – вх!!

(Фијук ошѳѳрице ѳо ваздуху, измахивање ѳлавом уз исѳушѳиање ѳрлених ѳласова)

Паааррраам ти душѳууу крѳаву, на дела двааа! Последњи пут, кажем ти, приђи Богу Сатаноооо!!!... Гори! У пламен крѳава душо сатанска, гориини!!! Јх – вх!!!

(У исѳѳом шрену кад крѳави комад тканине саѳори, издвоји се велики обѳак дима, зачује се ужасан крик прѳоспѳора који заѳуши Селенине крике. Њено шєло, као да је обузела сила нечасѳива, баца се ѳо прѳоспѳору реѳући ножем праменове ѳусѳѳога дима. Чују се крици, смех, фијук вєшра. Селена, као бацана неком силом, удара о зидове, сѳѳвари, пѳод; ѳеѳа са себе одећу не исѳушѳијајући нож из руке и као да сваким ударцем у ваздух задаје бол неѳознаѳѳој сили... Све време Селена исѳушѳиа најразличѳиѳе крике, јѳуке, јецаје, крѳљање.... У шрену, све се уѳишиа, а онда, уз сѳѳрашан фијук и ѳисак несѳијаје из прѳоспѳора, чује се само ехо ѳрознога смеха...

Не̄прекидно̄ йонавља у јецајима)

Приђи Богу Сатано...

(Ӯ йо̄ш̄уној̄ ш̄ишини, Селена се довлачи до мес̄иа са лавором, ша̄ре̄ йе̄е̄о̄ йо̄ йовршини воде и меша̄ га... Ойкорачује лавор, с̄йуш̄иа се на колена, обема рукама издиже нож изнад своје̄ главе...)

Нечисте силе, ваздуха згуснутог... у нечистој крви лице оперите!... Јх – вх!!!

(Уз крик, измахује ножем, зарања̄ га између ногу... извлачӣ га крваво̄, баца̄ ис̄пред себе, йолако ус̄иаје, окреће се ка лавору; на коленима меша̄ воду; рас̄йуш̄иа своју дузу косу у бичеве, замаче је у крваву воду и баца̄ жр̄йву крви љеванице. Ус̄иаје, измахује̄ главом; са косе̄ йадајӯ кайлице̄ йо чий̄авом̄ йрос̄йору... изговара̄ обреднӣ ш̄екс̄й,̄ з̄ребе̄ з̄руди)

Чедо мајчино, Иване! На свет те донела, у крви родила, Иване! Чедо мајкино, ни сенка човека, ни сенка онога, на тебе не паде. Сине! Иване! Свака капка росе са мајчине косе, очи ти испрала, лице ти умивала, памет бистрила... Хај! Хај!! Хај!!! Сенке из наше куће! Са црним мачкама отишле, у дубоки вир се удавиле и никад не повратиле... Свака капка росе са мајчине косе, Иване сине, нечисти сачистила, свака ти жеља од бога била, и ни једна се мајчина слутња не десила... Бог нека нам је у помоћи...

Селена заћуш̄и, скуй̄ља мокру косу у чвор... Пљуне на йламен свеће,̄ гаси је. Пали се свей̄ло... Бранко и Симон̄ ћуш̄ке је̄ гледају. Неодређенӣ смешак на Бранковом̄ лицу; он, као да се ниш̄иа није̄ десило, узима са с̄йола два комада разбијено̄ Айолона и йокушава да их сас̄йави... Симон̄ мирно̄ йуши. Селена̄ йрилазӣ Бранку... изз̄ребане̄ з̄рудӣ йокрива̄ де-ловима̄ исц̄ејане̄ блузе...

БРАНКО: *(Симону)*

Моли за Ивана а мисли на Јована...

СЕЛЕНА: Како можеш?! Како можеш то сад да радиш? Остави ту гомилу камења! Наш син је од крви и меса, животињо једна.

СИМОН: Бранко, остави, мало је фалило да због ње живот изгубиш...

СЕЛЕНА: Два лудака.

БРАНКО: То је била само игра, и ништа више.

СИМОН: У свакој игри постоје правила која се не крше. Зашто си ишао до краја?

- СЕЛЕНА: Зато што не подноси поразе. Погледај га, распада се од сујете.
- БРАНКО: Ништа ми није криво, само ми је жао што не знам исход његове унутрашње борбе.. Ко је у њему победио, доктор Цекил или мистер Хајд?
- СЕЛЕНА: Било је то Јованово прочишћење. Он је на мојој страни.
- БРАНКО: Ти си болесна.
- СИМОН: Никада нећемо сазнати исход борбе...
- БРАНКО: Мислим да си у праву, никада нећемо сазнати да ли лаже или говори истину.
- СИМОН: Јована заборавите. Такви, после психичког слома, мењају средину и познанике, па чак се и подвргавају пластичној хирургији. Желе по сваку цену да се ослободе лика који је изгубио битку... Или се све завршава у мутном Дунаву.
- БРАНКО: Исцелитељко и вештице, што сад нешто не кажеш?
- СЕЛЕНА: Мало ме је потресло све ово...
- БРАНКО: Потресло је тебе то што сам ја преживео, и да ништа нема од наследства.
- ДОКТОР: Немојте да почињете.
- СЕЛЕНА: Саре, само саре да ме нервира. Шта ја имам од његове смрти кад је све писано на Ивана?
- БРАНКО: Па да видиш, и није.
- СЕЛЕНА: Како није?
- БРАНКО: Тако. Пре десет дана сам направио нови тестамент... Постоје неке квалитативне допуне.
- СЕЛЕНА: Е сад га заиста сереш.
- БРАНКО: Не верујеш? А ти докторе?... Сачекајте ме овде, одмах долазим... Јао како ћу да вас изненадим... А не та твоја истеривања духова.
- СЕЛЕНА: Погледај шта је са Иваном, не чује се...
- Бранко излази.*
- СИМОН: Ко ће сад да обави прљави посао за нас?
- СЕЛЕНА: Ја сам сигурна да ће Јован да се врати. Ништа није изгубљено, само се егзекуција одлаже.
- СИМОН: ... Изгледа, ја те не познајем. Први пут се плашим тебе. Како можеш да будеш тако хладна?

- СЕЛЕНА: Очај чини чуда. Не бој се, ти бар немаш шта да изгубиш.
- СИМОН: То ти се само чини. Како сам старији, живот ми је све слађи, ваљда сам се толико навикао на њега да не могу да га се одрекнем.
- СЕЛЕНА: Матори мој, волим те. Волим те као оца и као мушкарца. Једино тебе не бих могла да прежалим.
- СИМОН: Како је Иван поднео све ово?
- СЕЛЕНА: Не знам, још нисам са њим разговарала.
- СИМОН: Згуснути ваздух?
- СЕЛЕНА: Да, још увек траје.
- Долази Бранко машући џаџиром.*
- БРАНКО: Спремите се за читање тестаента.
- СЕЛЕНА: Шта је са Иваном, јеси ли га звао?
- БРАНКО: Нема га у соби.
- СЕЛЕНА: Како га нема кад данима није излазио из ње?
- БРАНКО: Нема! Врата су отворена, соба је празна.
- СЕЛЕНА: *(Видно узнемирена)*
Брано, ти се шалиш?
- БРАНКО: ... Хоћете ли ви да вам читам тестамент или нећете?
- СЕЛЕНА: Јебо те тестамент! Где ми је дете?
- СИМОН: Смири се, ништа није могло да му се деси. Ту је негде.
- СЕЛЕНА: Чекајте, идем да нађем Ивана....
- Селена се са неверовајном хиџрином сџушџи уз сџејенице.*
- БРАНКО: Шта се успаничила, тај онаничар не излази из купатила.
- Чује се Селенино дозивање.*
- СЕЛЕНА: *(off)*
Иване! Иване!! Иване, где си!
- Селена, сва усџаничена, излеће на оџраду џорњеџа сџраџа.*
- СЕЛЕНА: Нема Ивана!
- БРАНКО: Не паничи, сигурно је у купатилу!
- СЕЛЕНА: Нема га у купатилу!
- БРАНКО: Клозет, подрум, гаража!
(Симону)
Он свуда дрка.

СИМОН: Мајка увек мисли на најгоре.

БРАНКО: Нема везе, док траје ова дрека, ја ћу да читам ТЕСТАМЕНТ. Сад читам и никад више, само после моје смрти... “Ја, Бранко Милоша Исакович, при пуној свести и здрављу, изјављујем, да сву непокретну имовину, коју сачињавају следеће имовинске целине ...

Ужасан Селенин крик прекиди монотони Бранков глас. Свејло у лејнјем салону је ујлаљено... На сјаакленим вратиима, која воде из тирезарије у лејнји салон, оцртава се сенка обешеног Ивана... Завлада сабласна тишина која, чини се, бесконачно траје... Види се Селенина погурена сенка, прилази вратиима лејњег салона... Врати се отварају, на њима се појављује избезумљено, од шока и бола, деформисано Селенино лице. Њена коса је раичујана и појино седа. Она, укоченог погледа иде право према Бранку, у руци држи велике маказе. Ујорно понавља исте речи.

СЕЛЕНА: Он те је чуо... Он те је чуо...

Бранко се не помера, као да је паралисан целим призором, у рукама му подрхива тесјаменит. Симон полако прилази Селени и хвата је за руке. Она хистерично вришти, покушава да се ојргне и да маказама убоде Бранка. Докјор је обара на под. Селенино шело се снажно црза, као под ударима сјрује. Њен врисак се прејвара у ошегнуто крклање... Промаја залути врати од лејњег салона. Сенка обешеног Ивана се зањише.

ЗАВЕСА ПАДА